

صاحبزادی : احمد تاج الدین
و یعقوب کمال

آبونه بدلی

ممالک عثمانیہ ایچون
سنہ لکی ۵۰ غروش
آتی آبلنی ۲۵ غروش

روسیہ ایچون سنہ لکی
۶ آتی آبلنی ۳ روبلہ
سائر ممالک اجنبیہ
سنہ لکی ۱۲ آتی آبلنی
۶ فرانقدر .

واعتصموا بحبل اللہ جمیعا ولا تفرقوا . . .

تعلیم مسلمانان

وجہاننا کم شعوبا و قبائل لتعارفوا . . .

دینی سیاسی تاریخی فلسفی و امرا ل عالم اسلام مدہ باصت لفقہ لغو مجلد در
تاریخ تاسی ۳۲۸ مولد النبی

مدیر مسئولی
عنان جودی

محل ادارہ :
استانبول : بازید
چادر جیلردہ

اخطار مخصوص :
عالم اسلام و اسلامیتہ
عائد مقالات و آثار
مع المثنویہ درج
اولنہ جقدر .

نسخہ سی . ۴ پارہ

و خدمتکار اولیٰ صورتیہ یا شامہ بی قبول ایدہ مہیز . ایشہ
بونک ایچون کوزلی عزی ائی آچم اسباب سعادت و سلامت
مات اولاجق هریشئی اله آلام ، دین و دولت عزی ، مات
و قرداشل عزی مسعود ایتمه چالیشام چالیشان قطعاً
محروم اولماز . ومن الله التوفیق

عمر فوزی

اسلامیت ناسخدر

— مابعد —

او ذوات عالیہ بر درجہ اقتدار و استعداد لری نسبتندہ
اولان احتیاسات صادقہ صائبہ لری و تعبیر آخره وحی
و الہام الہاریتک بتدیکی قدر زمان و مکانک ایجابتہ و حال
و مصاحتک ضروریاتہ کورہ نوع انسانی تدریجاً حال و حشندن
قورٹاروب شو کوردیکمز صورت مقبولہ و ہیئت کاملہ بہ
ایصال پیورتلردر . بوذوات کرام خضرانہ حکمہ مؤسس
مدنیث ، شرعاً یتہ او معنادہ اولہرق نبی دینامشدر . بناء
علیہ فن ، شرعدن آیرلماز شریعت قولندن تخلف ایتمز شریعت
مجموعہ فنون شئی اولدیی کی فن دہ شریعتک بر قسمیدر
مثلاً انسانرہ ایاک اوکچہ تعلیم مدنیث و تفہیم ہدایت ایدن
نبی و یاخود مؤسس تمدن خاقت آنحق جیلاق کز مکدن
و حیوانات ساڑہ کی هریشئی اکلدن منع و زجر الہ
و ہیج اولمزسہ اوراق و اشجار الہ تشریہ اوراق شجری
اکل ایتمکی اعتبار ایتدیرہ بیلمشدر . چونکہ او آندہ
جمعیت بشریہ بالجملہ لوزم و ضروریات مدنیثدن محروم
ایدی ، فایرہہ بوقکچہ جوخہ یاخود کتان البسہ کیمکی امر
ایسون صنایع و تجارت معلوم دکدی . زمان کچدکچہ فکرلر
قابل تعلیم بر حال کادی و منافع و محسنائی تفہمہ مستعد
اولدی . او عصردن سکرہ ظهور الہ عالم انسانی بی
منتدار ایدن ایکنجی بی البتہ سلف معظم و محترمک قانونی
توسیع ایتمش و ادرا کندن عقل بشرک اولجہ عاجز اولدیی
اشیا و موادی بلدیتمش و نطانی تفہمی دہا زیادہ کنیشانہ شد

بو نینک دورندہ بولنان انسانلر اولکی پیغمبر امتنک حال
و حشنتی تخطر ایتدیکچہ خندہ زن استہزا اولورلر . زیرا
ترقیات زمانیہ و تکملات ارضیہ سایہ سنندہ فکرک اوینامہ سی
ایکنجی پیغمبرک تباہیات و تعلیماتہ یاردم ایتمشدر . برمدت
کچدی فکر دہا توسع ایتدی اوچنجی پیغمبر ارشاداتی
ایچون دہا کنیش بر میدان بولدی محدودیت فکر سدیہ
هر ایکی پیغمبرک تعلیمتہ موفق اولہمدقلری فوائدی
تبلیغ ایتدی نائل موفقیت اولدی . فقط انبیای
عظام حضرانندن هر برینک عصرندہ فکر آ تلقینہ قابلدی
اولیانلر اکسیک دکل ایدی . فکر تعند و تمدن آیرلہرق
ذل و حشنتی قبول ایتمش و ناملری صحایف تواریح و کتب
مقدسہ کافر تعبیرلہ یاد اولنہ کلشدر ، بر قاج عصر سکرہ
عالمی ظہوریلہ تنویر ایدن بشقہ بر نبی حیوانلرک بر قسمی
رکوبہ بر قسمی اکلہ و مؤذی اولانلری قتلہ آرمش
و ہیج ایشہ صالح اولیانلری ترک ایتمک امر ایتمشدر و الحاصل
بو ترتیب اوزرہ یکدیگری متعاقب اولہرق نوع انسانی تدریجاً
ترقی بہ سوق ایتمشدر . ساحۃ دنیائی تشریفیلہ ترین پیوران
حضرت موسی اسلافہ نظراً دائرۃ تمدنی بک چوق توسیع
ایتمش و جمعیت متمدنه صحابندہ وقوع بولان انتظام الحق کہ
ایام متقدمینہ فائق ایدی . بو ترقی دہ اولکی پیغمبرلرکشان
و شرفی خالدار ایتمز عقلدینہ نظراً تبلیغ احکامی اہمال
اولنان بعض اشیائی اونینک اباحہ و یا تحریم ایتدیکچہ حل
ایتملی بز . یاہیہ حمل اولنہ بیلورہ ؟ او اشیادان اہم و اقدم
اولان موادک دفع و ازالہ سیلہ مشغول اولہرق نوبت دہا
اوکی شیلرہ کلدیکچہ امثالہ شراب خمرک فلان نینک عصرندہ
و نکاح اخوانک فلان پیغمبر زمانندہ ہی اولماش اولنسی اونینک
قبول ایتدیکچہ حل اولنہ ماز بلکہ خلقک تعقللری بونقطہ نک
ضرر بی آکلابیلہ جک مرتبہ ایرمدیکسندن تحریم
ایدیلہ جک اولورسہ و حشنتلری سبیلہ برقتنہ و فسادک ایقاعنہ
سببیت ویرہ جکنک احتمالی بولندیقندن منع و تحریمی یولنہ
کبدیلہ امشدر . مع مافیہ انبیانک مراتب و درجاتکچہ
افضلیت انکار اولنہ من . زمانک تجردی قوۃ ادرا کیہ نک
بیوک بر واسطہ سیدر . بناء علیہ متأخر اولان پیغمبر متقدمیندن
اکمل اولہ جفندہ شہہ بو قدر . بردہ زمان متأخر دہ بولنان
بعض انسانلرک بلاہتاری متقدمینک بعضارینہ نظراً دہا

ایچون سعی وغیرت عیادت مریض قبول نصیحت اقرار
 جہل ارباب علمہ احترام حقانیتی التزام تانی ، اینامہ
 شفقت محتاجینہ اعانت خیرخواہانق شجاعت غفو واحسان
 طہارنہ دقت اولی الامرہ اطاعت ایدلکدہ ایثاری آمر و کتم
 معرفت ، تعدی ، غرور تجاوز غصب حقوق کتم شہادت ،
 شہادت زور تجسس سؤ ظن لعب قمار تفاخر احتکار شتم
 نقض عہد خلاف وعد کبی مساوی اخلاقدن ناہیدر .

بوندن ماعداسیاسہ آعمار ملکدہ رغبتک امنیت واسایشنہ متعاقب
 نہ قدر تدابیر واحکام قدسیہ واردرکہ منافع وفوائد عیدیدہ سی
 قولاً دکل فعلاً وتجربہ ثابتدر . قرآن عظیم الشانک احکام
 جلیلہ وجلیلہ سندن بری ارب مسئلہ سیدر کہ سائر کتب مقدسہ دہ
 یوقدر دیمک شریعت محمدیہ اتباعک حقوقی حیاً ومیتاً
 تأمین ایتمش بر شریعتدر . قرآن عظیم الشانک غوامض وحکم
 دقایق معانیسنہ شمدی بہ قدر کسب وقوف تام ایدیلہ مامشدر
 سببیدہ بشرک نقصانیدر معارف فنون و افکار ترقی وتوسع
 ایتدیکہ احکام منیفہ سنک فوائد ومحسناتی کشف اولنہ جقدر .
 مثلاً ارضک متحرک اولمی فن سایہ سنہ آنجق بر قاج سنہ
 دنبری بیلنہ مشدر . حالیکہ قرآن عظیم الشان ، اون عصر
 اول بیلدیرہ مشدر حفظ الصحیح نقطہ نظرندن عادتاً بر قانون
 طبردر . بر تاریخ عمومیدر . ہلہ قصص قسمی اوقدر اعجاز
 کارانہ ومؤثرانہ بر صورتہ درکہ شمدی بہ قدر ترکیبہ عربیہ
 فرانسزجہ وسائر لغتدرہ یازیلان کتب اخلاقیہ وتاریخیہ
 ورومانلردن ہیچ بری اولیلہ یازیلہ مامشدر . اعجاز ایلہ برابر
 حقیقتی تجسم وتصویر ایدر و بر خارقہ عرفانک اثر معجزہ
 کستری اولدیغنی اعلان ایلور حالیکہ کتب مقدسہ سائرہ دہ
 بومباحثک قسم اعظمی یوقدر ہمدہ بولنمہ سی ضروریدر .
 زیرا او عصر لردہ بولنان اہم شیلرلہ اوغرا شیلیر و دہالانم
 اولان امورک اصلاحنہ چالی شیلیر وظیفہ ارشاد و ہدایت
 بو کبی شیلرلہ مکلف دکلدی بو کبی شیلر سویلنمش اولسہ
 ایدی آکلا شلمزدی .

ذاتاً قرآن عظیم الشانہ کی فنون ومطالب عالیہ شمدی بہ
 قدر بحق اکلا شیلہ مامشدر . فقط بر وقت گلہ جکدرکہ ہی
 مزایاسی بیلنہ جکدر . قانون تکامل تدریجیدر آئی الحصول
 دکدر دیہ یوقاریدہ بر مادہ فنیہ کچم شمدی دیمک کہ قانون
 تکامل بویلہ بر کتابک تأسیس وترتیبہ محتاجدر ہی اولک

زیادہ کوریلور . بوایسہ قضیہ منزی جرح ایتمز چونکہ
 حکم اغدیتلہ در . و بردہ وحشتک وجودی دیگر بر بردہ
 مدنیتک عدم وجودینی اقتضایتمز زیرا مقصد مدنیتک جہاندہ
 من حیث المجموع درجہ ترقیسنہ کورمدر یوقسہ عصر حاضرہ دہ
 اعصار متقدمہ رجالتدن دہا متوحش کیمسہ لک بولنمی بعید
 دکدر . وجود قدسیت اولد لری عالم انسانیت ومدنیتک یکانہ
 واسطہ اعلا وترقیسی اولان حضرت « محمد » صلی اہ علیہ
 وسلم شرف افزای ساحہ وجود اولد لری کوندن بری
 لوازم احتیاجات بشریہ فی مشروع بر صورتہ اکیال وانسانلری
 بر صورت خارقہ برقیہ ایلہ اقتضای مراتب سعادتہ ایصال
 بیورمشدر . عصر سعادت لردن اول انامک حلال ملال
 وسفالتارینہ و صکرہ کی ترقیات بی غایانہ باقیاورسہ ثریادن ثرابہ
 قدر بر فرق عظیم کوریلور . اوت ! ناسی ! شمس ، کواکب
 آتش کبی مخلوقاتک عبادتسندن قورنارمش و کیمنہ نطق
 وملایمت ، کیمنہ عنف و شدت بعضیسنہ تہدید دیگرینہ حرب
 وضرب برینی ترغیب وتثویق برینی تحذیر وتخویف والحاصل
 حال ومصاحتک ایجاب ایتدیردیکی معاملہ ایلہ خلقہ طریق
 فوز و ہدایتی کوسہ ترمش و اوجزئی زمان ایچندہ کوزلر
 قاشدیر یچی نور مدینتی غربدن شرقہ و شرقدن غربہ
 یامشدر . اتباعک اوقدر آز بر زمان ایچندہ او مرتبہ لہ
 واصل اولمی عقول اولوالابصاری ولہ وحیران ایتمشدر .
 سببی ایسہ امر ونہی ایلدیکی اشیانک کافہ سی عقلہ حکمتہ
 مطابق اولسیدر . زیرا کتاب حکمت وحقیقتلری اولان
 قرآن جلیل الشان بیک بو قدر سنہ اول نازل اولدینی
 حالہ افادہ مرام خصوصندہ کی طرز اعجاز نامسنہ باقیلیرسہ
 صانکہ بو عصر دہ سویلنمشدر . زیرا ہم سادہ ہم بلیغ ہم
 کسیک ہم مفیددر حالیکہ زمان ظہورندہ بنہ او عصرک
 شیوہ سنہ مطابق کورلدیکی کی ہر وقتک شیوہ سنہ موافق
 کوریلہ جک و کتابت ترقی ایتدیکہ بلاغتی تقدیر اولنہ جقدر
 والحاصل فصاحت و بلاغتی فصحای اولین و آخرینی
 عاجز و متحیر بر اقمشدر . احکام و مندرجات شریفہ سنہ کانجہ
 اینسای بشرک تہذیب اخلاق خصوصندہ محتاج اولد لری
 موادک جملہ سنی جامعدر . مثلاً توضع عدل ، حسن معاشرت
 حسن خلق ، معاونت ، ترک مالایغنی شکران نعمت امر معروف
 نہی منکر اصلاح بین ابوینہ حرمت ، معارفہ رغبت معیشت

اسرافاٹمز

و
طرز معیشت مزہ بر نظر

ملاحظہ

ہو کون کمال تاثر لہ تشریح ایٹک ایستہ دیکمز بر نقطہ وارد کہ اودہ شو صوٹک سنہ لردہ طرز معیشت مزہ رونما اولان تحول وتبذل اسف انکیزدر . اورویا طرز معیشتیہ معیشت حاضرہ مزید بندہ بر مقایسہ دور اندیشانہ پایدیمز دہ قطعاً آکلارز کہ اورویا بز دن پک سادہ پک اقتصاد کارانہ بر طرز و صورتہ مرحلہ ترقی بہ طوغری خطوہ انداز اولمقدہ و بزینہ کنندی پارہ مزانہ کسودن، کسودہ، قیافتدن قیافتہ صوفہرق قارشیدن بر بانوراما سیرجیسی کبی مستہزیانہ خندہ لریلہ ہر حال و حرکات مزی تدقیق و تجسس لہ آکا کورہ چورانی اور مکدہ در . بز ایسہ بوجہ تباری آکلایہ جق . انظار دقت و بصیرت مزی دت آچہ جق، ایجابانہ اولانجہ قوت و اقتدار مزہ توسل ایڈہ جک یردہ کوندن کونہ بر طریق سفادت و پریشانی بہ طوغری یوار لانوب کیت مکدہ بز . ہر خصوص صدہ کوزہ تئک لازم کلن بر جہت وارد کہ اودہ افراط و تقریظدن احتراز ایٹکدر بز؛ مع الاسف ایوم اشبو غلتلہ معلول ، محتاج تربیہ و تدایوی مریض بر مخلوقز قادین ارکک ، چولق ، چوجق برسائق بدل فانک تحت تضییق و اسارتندہ بیشامق و کورہ تئک، بلاسی و آنک تفرعات سفادت نماسی بر چوقاریمزی ک مدہش اک تحمل کذار ضرورت و احتیاج محیطندہ اسباب معیشتی تخری و تدارک ضمنندہ فیرل فیرل دوندر مکدہ در . اسبابی آرامق لازم کلورسہ ہونی سویتہ ادراک و عرفان مزہ ہولورز .

اوت ، ہو کون سویتہ و عرفانمز ساثر اقوام متمدنہ دن پک کیرو دہ قالمشدر ہونی ہمیز کال محجوبیتلہ حتی بیوک بر تاثر لہ تصدیق و اعتراف ایٹلی بز . حقیقتہ قارشی کوزیومق نصل کونشی انکار قبیلندن اولیور ایسہ ، طرز تربیہ و تمدن مزی دہ اورویا لیلر سویتہ سندہ کورمک انصاف سزاق ، دہا طوغریسی صافدر و ناقدن بشقہ برشی دکادر . بعض ارککلر مزک الحالتہ ہذہ ہنوز پک و ہدی تفریق و تمیزدن عاجز و ادراکی

شریعتی اندنصکرہ کلان پیغمبرک شریعتیہ تاحضرت موسابہ کانجہ بہ قدر حضرت موسانک شریعتی حضرت عیسانک شریعتیہ کمال یافتہ اولدینی کبی ہو شریعتک کافہ سی دہ حضرت محمدک شریعتیہ اکمال ایلدی موسانک شریعتی آندن اول کلان پیغمبرک شریعتندن اولی و عیسانک شریعتی حضرت موسانک شریعتندہ ارجح وافوی اولدینی کبی حضرت محمدک شریعتی دہ آندر دن اکمل وافضل اولمسنده تردد ایڈامایدیز زیرا انجیل شریف تاخر ظهوری سبیلہ توراتی شامل و ہو واسطہ ایلہ تورات شریف اوزربنہ مرجح اولدینی کبی قران عظیم الشانک دہ عین سیدنظولانی انجیل شریف اوزربنہ مرجح اولسی اقتضا ایدر . توراتک انجیلندن و باخود انجیلک قراندن اولوبتقی ادعا ایٹک زمان کلدکجہ عقل بشرک کر بلہ دیکنہ قائل اولمقد در زم ایچون ہونی آرزو ایٹک ایسہ موم انسانلر ایچون بر ظلمدر شمدی بہ قدر بیان اولنان اسبابدن دولابی متاخر متقدمی فسخ ایٹک قاعدہ کلیمنہ بناہ شریعت محمدیہ ہو سیدنظولابی جملہ شریعتی فسخ ایتدی بردہ شریعت نیچون منسوخ اولور؟ احتیاجات بشریہ چوغالیردہ آکا کورہ دیگر بر شریعتک تربیہ لزوم کوریلور حالبوکہ احتیاجات و ضروریات بشریہ نہ قدر چوغالیر ایسہ چوغالسون بہ شریعت محمدیہ دن واسع بر شریعتہ محتاج اولمہ جقدر . شریعت محمدیہ تئک مندرجات منیفسی بالادہ ذکر اولنمشدی ہوندن بشقہ دہا نہ توسل ایڈہ ییلور عقل دہ نہ قدر ترقی ایدرسہ ایٹسون او مواد معروضہ تئک خارجنہ چیقامز اکا اتباع دہ ضروری و محجوبیدر بناہ علیہ قران عظیم الشان اولہ بر نظامنامہ قدسی والہیدر کہ ہر زمان و ہر مکاندہ احکامنہ تطبیق حرکت باعث فوز فلاح و خلاقی موجب ندامت و خسرا تندر ذکر اولنان علت معقولہ دن دولابی منسوخ اولمہ جتی ونی ڈیشانک دہ خاتم انبیا اولدینی توحق ایتدی والسلام علی من اتبع الہدی .

قرہ حصار شرقی جزا ریسی

مصطفی کامل